

Expunere de motive

Prezenta inițiativă legislativă are drept scop modificarea alin.(2) al art.135 din Legea 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, republicata, cu modificările și completările ulterioare.

Pilonul II creat prin aceasta inițiativă legislativă are drept obiect “asigurarea unei pensii private, distinctă și care suplimentează pensia acordată de sistemul public”.

Expunerea de motive care a însoțit Legea 411/2004 precizează de asemenea că “rațiunea elaborării proiectului de lege privind fondurile de pensii administrate privat rezultă din necesitatea furnizării unor pensii mai mari decât cele obținute printr-un sistem unic de tip redistributiv”. În art.151 din Legea 411/2004 se prevede că “Începând cu data la care un asigurat devine participant la un fond de pensii și plătește contribuție, numărul lunar de puncte stabilit pentru acesta, conform Legii nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare, se corectează cu raportul dintre contribuția datorată la sistemul public de pensii și contribuția stabilită prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat”, ceea ce înseamnă că pensia de stat (pilonul I) se diminuează ca urmare a apariției pensii private obligatorii (pilonul II). Ca urmare, coroborând art.1(2) și art.151 din Legea 411/2004, rezultă că valoarea pensiei private obligatorii trebuie să fie mai mare decât diferența care se pierde la pensia de stat. Garanțiile din Legea 411/2004 nu acoperă însă această diferență.

Astfel, Legea 411/2004 prevede două tipuri de garanții pentru participanții la pilonul II:

- în termeni absoluți, reprezentând valoarea contribuțiilor plătite, diminuate cu penalitățile de transfer și comisioanele legale – conform art.135(2);
- în termeni relativi, raportată la rata medie de rentabilitate a tuturor fondurilor – conform art.29(2).

În termeni absoluți, garanția nu acoperă însă scăderea puterii de cumpărare a banilor în timp prin fenomenul de inflație. De exemplu, la o rată medie anuală a inflației de 2,5% (o rată foarte mică, pe care România nu a atins-o încă, dar care este în limitele Tratatului de la Maastricht privind zona euro), valoarea unei sume de bani din prezent se înjumătățește în 28 de ani; participanții la pilonul II sunt însă obligați să contribuie și timp de peste 40 de ani la acest sistem (pentru cei mai tineri angajați). Mai mult, la o inflație medie anuală de 7,85%, precum cea din 2008, înjumătățirea valorii reale a contribuției are loc în numai 9 ani. Dacă luăm în calcul și comisioanele legale, valoarea reală este diminuată și mai mult. În termeni relativi, garanția este și mai neclară, întrucât randamentul mediu al pieței poate fi și negativ. Mai mult, chiar dacă este pozitiv, el nu este neapărat peste rata inflației. Iată de ce apare necesitatea unei garanții în termeni reali a valorii pensiei pe care o vor primi participanții la pilonul II.

Această garanție reală a fost în fapt inclusă în primul act normativ care a introdus noțiunea de pensii private în România – și anume Ordonanța de Urgență nr.230/2000 privind organizarea și funcționarea fondurilor universale de pensii. Art.131(4) precizează: “Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale va aplica un procent la fiecare dintre contribuțiile făcute în conformitate cu prevederile cap.VII, pentru a reflecta inflația preturilor intervenită între data plății și data retragerii și a unui profit minim anual de 1% și,

de asemenea, va calcula o deducere pentru a reflecta valoarea comisioanelor achitate de fonduri in perioada respectiva". Deci se impunea o garantie reala pozitiva (1% peste rata inflatiei); este una dintre ultimele decizii ale Guvernului condus de Mugur Isarescu, abrogata ulterior de Guvernul condus de Adrian Nastase.

Garantarea cu inflatia este sustinuta de practica internationala – in special din tarile dezvoltate, acolo unde mecanisme asemanatoare pilonului II de pensii functioneaza de mai multa vreme. Astfel, in Australia, Elvetia sau Suedia (acestea sunt de altfel singurele tari occidentale care au pensie privata obligatorie) exista un randament minim garantat; mai mult, in Elvetia acest randament este modificat anual, in functie de circumstantele pietei, dar nu scade sub rata inflatiei. In alte economii emergente care au implementat de mai mult timp sistemul, si care l-au si modificat de mai multe ori, se foloseste de asemenea raportarea la rata inflatiei sau la alte instrumente financiare (randamentul minim garantat in Chile se calculeaza ca procent din randamentul mediu real al tuturor fondurilor; randamentul minim garantat in Uruguay se calculeaza ca 2 puncte procentuale peste rata anuala a inflatiei; randamentul minim garantat in Slovenia este 40% din randamentul titlurilor de stat). Desigur, sunt si state care nu obliga administratorii de fonduri de pensii private obligatorii sa asigure nici un randament minim, sau state in care aceste randamente nu sunt raportate la inflatie. Apreciem insa ca Romania trebuie sa se orienteze catre practica tarilor cu mai mare experienta in acest sistem de pensii private obligatorii, si sa aplice un sistem care minimizeaza riscurile.

De altfel, minimizarea riscurilor este si unul din principiile organismelor internationale in domeniu, asa cum este IOPS (International Organization of Pension Supervisors). In documentul intitulat *Principiile IOPS ale Supravegherii Pensiilor Private*, principiul 5 se refera la reducerea riscurilor, in contextul unei tolerante scazute la risc a participantilor. Mai mult, Banca Mondiala, care este initiatorul moral al reformei sistemului de pensii in Europa Centrala si de Est, stabileste drept criteriu principal de evaluare al cadrului de reglementare al pensiilor private criteriul predictibilitatii, pe care il defineste astfel : “un sistem predictibil include garantii de indexare care urmaresc sa protejeze participantii de inflatie si de ajustarea salariilor si dobanzilor” (conform *World Bank Pension Reform Primer*, “World Bank Pension Conceptual Framework”, septembrie 2008).

Criza economica globala demonstreaza in fapt fragilitatea schemelor de pensii private peste tot in lume; cele mai mari banci, firme de asigurare si fonduri de pensii inregistreaza pierderi imense si multe dintre ele solicita interventia statului pentru a scapa de faliment. Banii deponentilor sunt pierduti, acolo unde nu exista garantii certe.

Un alt argument de data recenta il reprezinta introducerea, din 2009, prin decizia Guvernului condus de Emil Boc, a pensiei minime garantate in pilonul I (pensia de stat). Apreciem ca fireasca o prevedere similara si in pilonul II, intrucat si in pilonul II colectarea este facuta tot de catre stat, si exista caracterul de obligativitate al contributiilor. Pensia minima garantata ar fi in pilonul II cu caracter individual, si ar rezulta din indexarea cu inflatia a contributiilor fiecarui participant.

Nu în ultimul rând, se cuvine menționat că această modificare a Legii 411/2004 nu reprezintă o schimbare a regulilor jocului în timpul jocului, un argument des invocat de administratorii fondurilor de pensii private. Ea este o modificare în spiritul legii, care dorește asigurarea unei pensii private suplimentare, iar caracterul de asigurare nu poate veni decât dintr-o garanție certă, reală.

În plus, Legea 411/2004 a mai suferit modificări substanțiale în ultimii ani. Astfel:

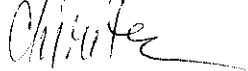
- Legea 311/2005 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2005 privind înființarea, organizarea și funcționarea Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private a abrogat cap. XIX și art. 174;
- Legea 23/2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat a modificat art.1 alin.(1) lit. A), art.2 alin.(1), art.2 alin.(2) partea introductivă și lit. E) și lit. F), art.3, art.4, art.5, art.6, art.7, art.8, art.9, art.10, titlul cap.III, art.11, art.12, art.13, art.14, art.15, art.16, art.17, art.18, art.19, art.20, art.21, art.22, art.23, art.24, art.25, art.26, art.27, art.28, art.29, art.30 alin.(1), art.31, art.33 alin.(1), art.49, art.50, art.51, art.55, art.57, art.60 alin.(1), art.74 alin.(2), art.76, art.77, art.79, art.80, art.81, art.82 alin.(2), art.83, art.85, art.87 lit. C), art.88, art.91, art.92, art.93, art.94, art.95, art.96, art.97, art.98, art.99, art.100, art.101, art.102, art.103, art.104, art.105, art.106, art.116, art.117, art.118, art.119, art.134, art.136, art.138, art.141 alin.(2), art.143 alin.(3), titlul cap. XX, art.162, art.163, art.165, art.175, art.182; a introdus alin.(1¹) la art.32, alin.(2) și (3) la art.67, alin.(3) la art.127, alin.(3) la art.164, art.165¹, art.165²; a abrogat art.1 alin.(3), art.53 alin.(2), art.69, art.70, cap.XIII cu art. 107-109, art.120, art.170, art.171, art.173, art.180, art.181;
- Legea 201/2008 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 112/2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat și a Legii nr. 204/2006 privind pensiile facultative a modificat art. 33 alin. (3), art. 139 alin. (1), art. 141 alin. (4) lit. b), alin. (5) și (11), art. 145, și a abrogat art. 139 alin. (2)

În concluzie, în scopul protejării interesului participanților la pilonul II, susținem modificarea art.135(2) din Legea 411/2005 „Suma totală convenită pentru pensia privată nu poate fi mai mică decât valoarea contribuțiilor platite, diminuate cu penalitățile de transfer și comisioanele legale” în forma următoare “Suma totală convenită pentru pensia privată nu poate fi mai mică decât valoarea contribuțiilor platite actualizată cu rata inflației între data plății și data ieșirii la pensie.”

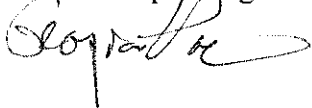
Față de cele arătate, propunem spre dezbateră și adoptare Parlamentului prezenta propunere legislativă.

INITIATORI:

Deputat PSD+PC – Chiriță Dumitru

Deputat PSD+PC – Pop Georgian

Deputat UDMR – Olosz Gergely

Deputat PD-L – Giurgiu Mircia

Deputat PSD+PC – Brătianu Matei

Deputat PSD+PC – Bănicioiu Nicolae

Deputat PNL – Voicu Mihai Alexandru

Deputat PD-L – Croitoru Cătălin

Senator PD-L – Rușeț Ion

